

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. rugpjūčio 4 d. Nr. 21RE3-143 (AG3-108/25-2025)

Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės (pranešėja), Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjui „Asmuo X“,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo skundą atsakovei Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėjas) 2025 m. birželio 30 d. pateikė Lietuvos administracinių ginčų komisijai (toliau – LAGK) skundą „Dėl 2025 m. birželio 16 d. APVA sprendimo atsisakyti skirti kompensacinę išmoką pagal Klimato kaitos programą“ (toliau – ir skundas), kuriuo prašo panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – atsakovė arba APVA) 2025 m. birželio 16 d. sprendimą (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti atsakovę skirti ir išmokėti pareiškėjui kompensacinę išmoką pagal registracijos formą (duomenys neskelbtini).

Skunde nurodoma, kad APVA rezervavo kompensacinę išmoką namo modernizavimui (D klasės pastato atnaujinimui iki B klasės), nes projektas buvo įgyvendintas, pasiektas reikalaujamas energinio naudingumo lygis ir šiluminės energijos sutaupymas. APVA atliko patikrą vietoje ir nustatė, kad visos eksperto nurodytos priemonės įgyvendintos, tačiau skundžiamu Sprendimu atsisakė skirti išmoką, motyvuodama tuo, jog nebuvo išpildyti aprašo 24, 25.1, 31.3, 33 ir 37 punktų reikalavimai.

Pareiškėjas nesutinka su atsakovės vertinimu ir mano, kad Sprendimas yra neproporcingas ir priimtas neatsižvelgiant į projekto tikslo pasiekimą.

Pareiškėjas pažymi, kad pastatas po atnaujinimo pasiekė B energinės klasės lygį, šiluminės energijos poreikis, kaip reikalaujama, sumažintas daugiau nei 40 %, tai patvirtinta energinio naudingumo sertifikatu ir vietine patikra, kurią atliko APVA.

Dėl nustatyto pažeidimo pagal Aprašo (*pastaba: Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. D1-201 „Dėl Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų teikimo fiziniams asmenims vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimui (modernizavimui) tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų teikimo fiziniams asmenims vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimui (modernizavimui) tvarkos aprašas*, toliau – Aprašas) 24 punktą, kuris aiškiai apibrėžia pareigą saugoti dokumentus ne trumpiau kaip penkerius metus nuo kompensacinės išmokos gavimo dienos, pareiškėjas nurodo, kad išmoka nebuvo skirta, todėl šis punktas negalėjo būti taikomas priimant Sprendimą. Tą patį pareiškėjas nurodo ir apie

Aprašo 37 punktą, numatantį APVA teisę tikrinti projektus ir reikalauti grąžinti lėšas jau po kompensacinės išmokos mokėjimo, nes išmoka net nebuvo skirta.

Dėl nustatyto pažeidimo pagal Aprašo 25.1 punktą, kuris nustato naudojamų produktų atitiktį deklaracijoms, pažymi, kad bendravimo su APVA metu, konkretūs prašymai pateikti visas deklaracijas nebuvo išsakyti – buvo gautas tik rašytinis prašymas pateikti langų deklaracijas.

Dėl nustatyto pažeidimo pagal Aprašo 31.3 punktą, numatantį, kad APVA gali prašyti dokumentų, „reikalingų įvertinti išlaidų tinkamumą, ir dokumentų, įrodančių, ar pasiekti projekto tikslai“ teigiama, kad atsakovė nepateikė jokių konkrečių abejonių dėl galimo išlaidų netinkamumo ar dėl galimo projekto tikslų neįvykdymo. Priešingai – po patikros vietoje APVA pasitelktas ekspertas konstatavo, jog visos sertifikavimo pažymoje nurodytos priemonės įgyvendintos ir tikslai pasiekti.

Pareiškėjo vertinimu, APVA atsisakė skirti išmoką formaliu pagrindu dėl tam tikrų dokumentų nepateikimo, nevertindama nei realiai pasiektų rezultatų, nei tai, ar tie dokumentai buvo objektyviai reikalingi išlaidų tinkamumui, tikslų pasiekimui patvirtinti. Pareiškėjo manymu, toks vertinimas prieštarauja Aprašo 31.3 punkto paskirčiai ir proporcingumo principui.

Taip pat skunde pareiškėjas pabrėžia, kad pateiktos S. F. (*pastaba: sąskaitos-faktūros*) už patirtas išlaidas sudarė daugiau nei 70 % galimos kompensacijos sumos ir tokia proporcija rodo, kad išlaidos buvo patirtos.

Pažymi, kad Aprašo 33 punktas nustato, jog nepateikus visų reikalaujamų dokumentų APVA gali atmesti paraišką, tačiau šis įgaliojimas neturėtų būti besąlyginis. Pareiškėjo teigimu, ši nuostata turėtų būti taikoma tik tada, kai prašomi dokumentai yra būtini tinkamam išlaidų įvertinimui ar tikslų pasiekimo įrodymui pagal kitus Aprašo punktus. Tačiau toks būtinumas konkrečiu atveju nebuvo įrodytas.

Apibendrinamas skundo argumentus pareiškėjas teigia, kad APVA Sprendimas, kuriuo atsisakyta skirti kompensacinę išmoką grindžiamas formaliais pagrindais, neatsižvelgiant nei į projekto rezultata, nei į prašomų dokumentų būtinybę pagal tuo metu galiojusius teises aktus. Projektas akivaizdžiai pasiekė visus keliamus tikslus, todėl Sprendimas yra ne tik formalus, bet ir prieštaraujantis pačiai kompensavimo priemonės esmei – skatinti energinį efektyvumą ir pastato modernizavimą.

Atsakovė nesutinka su skundu ir prašo atmesti jį kaip nepagrįstą.

Atsiliepime atsakovė nurodo, kad Aprašo 24 punktas nustato ne tik dokumentų saugojimo terminą, bet ir paties dokumentų turėjimo pareigą nuo prašymo teikimo momento. Tai natūrali loginė pasekmė – norint gauti kompensaciją, būtina turėti pagrindžiančius dokumentus, nes priešingu atveju vertinimas neįmanomas. Aprašo 24 punktas nustato, kad Pareiškėjas „turi turėti ir saugoti“ išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Ši pareiga atsiranda nuo prašymo pateikimo momento – tai būtina, kad Agentūra galėtų objektyviai įvertinti išlaidų tinkamumą. Dokumentų buvimas yra būtinas tiek sprendžiant dėl kompensacijos skyrimo, tiek vėlesniam išmokos administravimui. Ši pareiga nėra siejama tik su išmokos išmokėjimo momentu, bet yra esminė viso finansavimo mechanizmo dalis, kuri leidžia patikrinti tinkamumą dar iki paramos skyrimo. Be to, pareiškėjas, pildydamas Registracijos formą, pasirašė Pareiškėjo deklaraciją, kurios 16 punkte įsipareigojo saugoti visus išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Tai reiškia, kad pareiškėjas iš anksto žinojo apie tokio pobūdžio reikalavimą, todėl negalėjo pagrįstai tikėtis, kad dokumentai bus reikalingi tik po išmokos skyrimo.

Pažymi, kad 2025 m. vasario 25 d. Agentūros specialistai įvertinę pareiškėjo pateiktą energetinio naudingumo vertinimo pažymą Pareiškėjo paprašė „Vadovaujantis Aprašo 31.3 papunkčiu, projekto išlaidų tinkamumui įvertinti, papildomai prašome su mokėjimo prašymu per 7 k. d. (iki 2025-03-04) pateikti per APVIS šiuos privalomus dokumentus: 1. Energetinio naudingumo vertinimo pažymoje nurodytų medžiagų (sienų, pastogės perdangos, grindų šiltinimo medžiagų, langų) atitinkančių Aprašo 25.1 papunkčio nustatytų reikalavimų, įsigijimą pagrindžiančius dokumentus; 2. tinkamas finansuoti išlaidas pagrindžiančius dokumentus (sąskaita-faktūra arba PVM sąskaita-faktūra su privalomais rekvizitais (dokumentai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu); 3. tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą pagrindžiančių dokumentų kopijas (bankinių pavedimo kopijos, čekiai, kvitai). 4. Jeigu darbai buvo atlikti ne ūkio būdu, faktinį atliktų darbų, įsigytų prekių ir paslaugų kiekį pagrindžiančius dokumentus (darbų atlikimo aktus, paslaugų suteikimo aktus arba

prekių priėmimo – perdavimo aktus)“. Į ką pareiškėjas atsakė: „*Laba diena, Turiu šilumos siurblio sąskaita + montavimas, šildomų grindų santechnikos. Ar to užtenka? Ar dar reikia ieškoti man vatos ir polistirolio čekių/sąskaitų?*“.

Atsiliepime nurodyta, kad 2025 m. vasario 26 d. Agentūros specialistai paprašė pareiškėjo „<...> pateikti energetinio naudingumo vertinimo pažymoje nurodytų medžiagų (sienų, pastogės perdangos, grindų šiltinimo medžiagų, langų) įsigijimo ir apmokėjimą patvirtinančius dokumentus“. Į ką pareiškėjas atsakė „*Čekių ar sąskaitų neturiu už įsigytas medžiagas nes nemaniau kad man juos pateikti reikės. Kažkaip galvojau kad viso projekto esmė yra pasiekti B klasę ir praeiti sandarumo testą. Ir plius sąskaitas renku tik tų prekių kurioms yra taikoma garantija. O kiek žinau Vatai ir polistiroliui nėra taikomos jokios garantijos po įsigijimo todėl nemačiau prasmės juos kaupti. Vieninteliai įrodymai kad ten kažkas padaryta ir atitinka reikalavimus tai deklaracijas kurias turim įsigytų prekių ir nuotraukos kurias teikiau prieš tai antro aukšto. Taip pat šilumos siurblys Oras vanduo turėjo labai didelę įtaką pasiekiant B klasę. Nesiteiravau eksperto kuris atlikto skaičiavimus ar be oras vanduo siurblio būtų išvis pasiekta B klasė. Galiu tik pasiūlyti atvykti ir patiems pamatyti viską*“.

2025 kovo 25 d. Agentūros specialistai atliko patikrą pas Pareiškėją vietoje, adresu (duomenys neskelbtini). Patikros metu nustatyta, kad visos 2024 m. rugsėjo 21 d. Pastatų energetinio naudingumo eksperto sertifikavimo pažymoje (skaičiavimuose) nurodytos pastato modernizavimo (atnaujinimo) priemonės įgyvendintos, bet Agentūros specialistams nebuvo pateikti medžiagų įsigijimo bei apmokėjimo dokumentai, tuo pagrindu surašytas apžiūros vietoje aktas bei nurodyti trūkumai.

2025 m. gegužės 5 d. Agentūroje gautas Pareiškėjo paaiškinimas, kuriame jis nurodė, kad „<...> *Esame pateikę kelias sąskaitas, kurių suma siekia apie 10 294 eur., tačiau, kaip dabar suprantame, deja, ne visos išlaidos buvo pagrįstos sąskaitomis, nes ne visais atvejais galėjome jas gauti, o kitais atvejais jų nesaugojome, nes pagal mūsų tuo metu buvusį supratimą tokio tiesioginio reikalavimo įstatymo akte nebuvo*“.

Agentūra nesutinka su tokiu vertinimu.

Agentūra yra atsakinga už tinkamą kompensacinių išmokų skyrimą ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, todėl svarbu, kad kompensacinės išmokos skyrimas nebūtų atliktas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. Vadovaujantis Aprašo 36 punktu, galimi atvejai, kad kompensacinė išmoka gali būti neteisingai apskaičiuota ir pareiškėjams pervesta, tačiau tokiais atvejais pareiškėjai įsipareigoja kompensacinę išmoką gražinti Agentūrai per 14 kalendorinių dienų nuo pareikalavimo dienos.

Atsakovė atkreipia dėmesį, kad ir pats Pareiškėjas akcentuoja skunde, kad projektą jis jau įgyvendino, pasiekė energetinio naudingumo B klasę.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjas jau įgyvendinęs projektą turėjo turėti išlaidas pagrindžiančius dokumentus (pareiškėjas kreipėsi dėl kompensacinės išmokos skyrimo tik įgyvendinęs projektą), tačiau Agentūros patikrinimo metu paaiškėjo, kad pareiškėjas išlaidas pagrindžiančių dokumentų neturi. Net tuo atveju, jei Agentūra būtų paskyrusi pareiškėjui kompensacinę išmoką, abejotina, ar Pareiškėjas būtų pateikęs išlaidas pagrindžiančius ir jų apmokėjimą įrodančius dokumentus, nors juos saugoti pareiškėją ir įpareigoja Aprašo 24 punktas. Priešingai, pats pareiškėjas savo paaiškinyje nurodo, kad „<...> ne visos išlaidos buvo pagrįstos sąskaitomis, nes ne visais atvejais galėjome jas gauti, o kitais atvejais jų nesaugojome<...>“.

Atsakovė nurodo, kad vadovaujantis Aprašo 25.1 papunkčiu, atnaujinimo (modernizavimo) darbams naudojamos medžiagos ar įranga turi atitikti gamintojo eksploatacinių savybių deklaracijas. Aprašo 25.1 papunktis reikalauja ne tik atitikimo, bet ir įsigijimo fakto pagrindimo, t. y. turi būti pateikti dokumentai, įrodantys, kad būtent tos priemonės buvo naudotos projekte. Šis papunktis siejamas su pareiga užtikrinti, kad būtų naudotos kokybiškos, standartus atitinkančios medžiagos, o jų atitikimas negali būti vertinamas atskirai nuo faktinio jų įsigijimo ir panaudojimo įrodymų. Deklaracijų pateikimas nepakeičia būtinybės įrodyti, kad jos buvo įsigytos ir panaudotos būtent šiame projekte.

Atkreipia dėmesį, kad pareiškėjas pasirašė Deklaraciją, kurios 7 punktu įsipareigojo naudoti CE ženklų paženklintas medžiagas ir, prireikus, pateikti jų atitikties dokumentus. Šios sąlygos

pareiškėjui buvo žinomos nuo Registracijos formos pateikimo dienos, todėl jis turėjo pagrįstai tikėtis būti paprašytas tokių dokumentų.

Atsiliepime akcentuojama, kad Agentūros specialistai dar 2025 m. vasario 25 d. įvertinę pareiškėjo pateiktą Energetinio naudingumo vertinimo pažymą, pareiškėjo paprašė pateikti Energetinio naudingumo vertinimo pažymoje nurodytų medžiagų (sienų, pastogės perdangos, grindų šiltinimo medžiagų, langų) atitinkančių Aprašo 25.1 papunkčio nustatytų reikalavimų, išsigijimą pagrindžiančius dokumentus. Pareiškėjas pateikė dvi langų deklaracijas, tačiau jos apima tik dalį energetinio naudingumo vertinimo pažymoje nurodytų priemonių, todėl Atsakovė negalėjo įvertinti, ar visos naudotos medžiagos atitiko reikalavimus.

Pagal Aprašo 31.3 papunktį, pareiškėjas privalėjo pateikti Agentūros prašomus būtinus dokumentus, jų kopijas arba informaciją, reikalingą įvertinti išlaidų tinkamumą. Pareiškėjo teigimu jo pateiktos sąskaitos faktūros už patirtas išlaidas sudarė daugiau nei 70 procentų galimos kompensacijos sumos. Pareiškėjas 2025 vasario 25 d. Agentūrai pateikė šilumos siurblio bei santechnikos pirkimo ir apmokėjimo dokumentus. Atsakovė nurodo, kad pagal Aprašo 12 punktą, kompensacija neteikiama už įrangą, kuri nėra tiesiogiai susijusi su energinio efektyvumo priemonių diegimu, todėl pareiškėjo pateikta sąskaita už šilumos siurblių negali būti laikoma tinkama kompensuoti, nes tuo metu galiojusioje Aprašo redakcijoje tokia įranga nebuvo įtraukta į kompensuojamų priemonių sąrašą.

Pats faktas, kad projektas buvo įgyvendintas ir pasiekta B klasė, nepaneigia pareiškėjo pareigos pateikti visus finansinius dokumentus, patvirtinančius tinkamas išlaidas. Nors projektas formaliai įgyvendintas, tačiau nesant išlaidas pagrindžiančių dokumentų, Agentūra neturi objektyvios galimybės patikrinti jų tinkamumo, todėl Sprendimas atsisakyti skirti kompensacinę išmoką negali būti laikomas neproporcingu.

Agentūra akcentuoja, kad Aprašo 37 punktas suteikia Agentūrai teisę per 5 metų laikotarpį po išlaidų kompensavimo prašymo apmokėjimo dienos atlikti papildomas patikras ir reikalauti dokumentų. Vertina, kad pareiškėjas šį punktą interpretuoja siaurai, esą jis taikytinas tik jau paskyrus išmoką. Pareigos pagrįsti prašymą aktualumas egzistuoja ir prieš priimant sprendimą – tai būtina Agentūrai siekiant įsitikinti, ar pareiškėjas apskritai atitinka paramos gavimo sąlygas.

Pareiškėjo negebėjimas pateikti dokumentų pagrįstai lėmė Sprendimą neteikti kompensacijos, o Aprašo 37 punktas, priešingai nei teigia Pareiškėjas, pagrindžia Agentūros teisę gauti dokumentus viso proceso metu.

Skundas atmestinas.

Šioje byloje ginčas kilo dėl APVA 2025 m. birželio 16 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Sprendimas neteikti kompensacinės išmokos“ (*metaduomenyse nurodytas dokumento pavadinimas „Atmetimo raštas (duomenys neskelbtini)“*), minėta, Sprendimas) teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad APVA 2024 m. spalio 1 d. interneto svetainėje <https://apva.lrv.lt/lt/> paskelbė kvietimą teikti projektų registracijos formas paramai gauti pagal finansavimo priemonę „Fizinių asmenų vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimas (modernizavimas) 2024-10“.

2024 m. spalio 1 d. per Aplinkos projektų valdymo informacinę sistemą (toliau – APVIS) gauta ir užregistruota pareiškėjo projekto registracijos forma Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Registracijos forma). Į bylą pateikta kartu su Registracijos forma užpildyta pareiškėjo deklaracija dėl susipažinimo su projekto sąlygomis ir kita informacija (toliau – Deklaracija).

Projekto metu buvo modernizuojamas D energinės klasės namas (duomenys neskelbtini), adresas (duomenys neskelbtini). (toliau – namas).

2024 m. lapkričio 26 d. APVA rezervavo kompensacinę išmoką.

2025 m. vasario 13 d. užregistruotas pareiškėjo išlaidų kompensavimo prašymas.

2025 m. vasario 25 d. APVA specialistas projekto išlaidų tinkamumui įvertinti, APVIS sistemoje paprašė pareiškėjo papildomai pateikti: 1) energetinio naudingumo vertinimo pažymoje nurodytų medžiagų (sienų, pastogės perdangos, grindų šiltinimo medžiagų, langų) atitinkančių Aprašo 25.1 papunkčio nustatytų reikalavimų, išsigijimą pagrindžiančius dokumentus; 2) tinkamas finansuoti išlaidas pagrindžiančius dokumentus (sąskaitas-faktūras arba PVM sąskaitas-faktūras su

privalomais rekvizitais (dokumentai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu)); 3. tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą pagrindžiančių dokumentų kopijas (bankinių pavedimo kopijos, čekiai, kvitai). 4. Jeigu darbai buvo atlikti ne ūkio būdu, faktinių atliktų darbų, įsigytų prekių ir paslaugų kiekį pagrindžiančius dokumentus (darbų atlikimo aktus, paslaugų suteikimo aktus arba prekių priėmimo – perdavimo aktus).

Pareiškėjas 2025 m. vasario 25 d. per APVIS pateikė Šilumos siurblio bei santechnikos pirkimo ir apmokėjimo dokumentus. Taip pat buvo pateiktos dvi langų deklaracijų kopijos.

2025 kovo 25 d. išlaidų kompensavimo prašymo vertinimo metu Agentūros specialistai atliko namo patikrą vietoje. Patikros metu nustatyta, kad visos 2024 m. rugsėjo 21 d. Pastatų energinio naudingumo eksperto sertifikavimo pažymoje (skaičiavimuose) nurodytos pastato modernizavimo (atnaujinimo) priemonės įgyvendintos, bet nėra pateikti medžiagų įsigijimo bei apmokėjimo dokumentai, todėl 2025 m. kovo 28 d. surašytas apžiūros vietoje aktas Nr. PV3-81-8.19 „Mokėjimo prašymo pagal klimato kaitos programos priemonę „Fizinių asmenų vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų, atnaujinimas (modernizavimas), pasiekiant pastato energetinio naudingumo B klasę ir sumažinant energijos suvartojimo sąnaudas ne mažiau nei 40%“ patikros vietoje ataskaita (toliau – Ataskaita), kurioje nurodyti trūkumai dėl nepateiktų dokumentų.

2025 m. gegužės 5 d. APVIS susirašinėjimo metu gautas Pareiškėjo paaiškinimas, kuriame jis nurodė, kad yra pateikęs kelias sąskaitas, bet visų dokumentų pateikti neturi galimybių.

2025 m. birželio 16 d. priimtas skundžiamas Sprendimas išlaidų kompensavimo prašymo vertinimą nutraukti ir kompensacinės išmokos neteikti, nes pareiškėjas neišpildė Aprašo 24, 25.1, 31.3, 33, 37 punktuose nustatytų reikalavimų.

Pareiškėjas nesutinka su Sprendimu, kadangi jis buvo priimtas neįvertinus fakto, kad galutinis projekto tikslas buvo pasiektas ir namas yra modernizuotas, o Sprendimas priimtas remiantis tik „formaliais pagrindais“.

Ginčui aktualūs teisės aktai.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. D1-201 „Dėl Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų teikimo fiziniams asmenims vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimui (modernizavimui) tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų teikimo fiziniams asmenims vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimui (modernizavimui) tvarkos aprašas (redakcija nuo 2023 m. gruodžio 30 d. iki 2025 m. balandžio 7 d., minėta, Aprašas).

Aprašas nustato projekto registracijos formų pateikimo, vertinimo, kompensacinių išmokų skyrimo, įsipareigojimų vykdymo priežiūros tvarką ir sąlygas, bendruosius reikalavimus tinkamoms finansuoti išlaidoms (1 punktas). APVA skelbia kvietimą teikti projekto registracijos formas, vykdo projektų vertinimą ir atranką, kompensacinių išmokų skyrimą ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, vadovaudamasi Aprašu ir Pažangos priemonės aprašu (3 punktas).

Aprašo 6.3 papunktyje nustatyta, kad projekto registracijos forma yra pareiškėjo užpildytas ir Agentūrai pateiktas dokumentas, kuriuo pareiškėjas užsiregistruoja ir įsipareigoja įgyvendinti projektą norėdamas gauti kompensacinę išmoką. Išlaidų kompensavimo prašymas yra pareiškėjo užpildytas ir Agentūrai pateiktas patvirtintos formos prašymas kompensuoti projekto išlaidas (6.5 papunktis).

Pareiškėjas ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo kvietimo teikti projekto registracijos formas pabaigos dienos turi atnaujinti (modernizuoti) namą (pasiekti ne mažesnę kaip B namo energinio naudingumo klasę ir sumažinti skaičiuojamosios šiluminės energijos suvartojimo sąnaudas ne mažiau kaip 40 %, palyginti su skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudomis iki atnaujinimo (modernizavimo) ir Agentūrai pateikti tinkamai užpildytą prašymą kompensuoti išlaidas (Aprašo 11 punktas).

Bendrieji reikalavimai projekto išlaidoms ir tinkamos projekto išlaidų kategorijos yra nurodytos V skyriaus 24-26 punktuose.

Pareiškėjas turi turėti ir saugoti išlaidas pagrindžiančius ir jų apmokėjimą įrodančius dokumentus ne trumpiau kaip penkerius metus nuo kompensacinės išmokos gavimo dienos (Aprašo

24 punktą). Aprašo 25.1 papunktyje, kaip vienas iš bendrųjų reikalavimų projekto išlaidoms, yra nurodytas reikalavimas, kad atnaujinimo (modernizavimo) darbams naudojamos medžiagos ar įranga turi atitikti gamintojo eksploatacinių savybių deklaracijas (2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB, STR 1.01.04:2015 „Statybos produktų, neturinčių darniųjų techninių specifikacijų, eksploatacinių savybių pastovumo vertinimas, tikrinimas ir deklaravimas. Bandymų laboratorijų ir sertifikavimo įstaigų paskyrimas. Nacionaliniai techniniai įvertinimai ir techninio vertinimo įstaigų paskyrimas ir paskelbimas“, patvirtintas aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-901), būtinas projektui įgyvendinti, ir atitikti šioms medžiagoms ar įrangai eksploatacinių savybių deklaracijoje nurodytas charakteristikas ir standartus.

Įgyvendinęs projektą per Aprašo 11 punkte nurodytą projekto įgyvendinimo terminą, pareiškėjas per APVIS pateikia Agentūrai prašymą kompensuoti išlaidas su privalomais pateikti dokumentais Aprašo 30 punktą). Su išlaidų kompensavimo prašymu privalomi pateikti dokumentai nurodyti 31 punkte: 31.1. Pareiškėjo atnaujinto (modernizuoto) gyvenamojo namo nuotraukos atsižvelgiant į Tvarcos aprašo 18.1 papunktyje ir pastatų energinio naudingumo eksperto sertifikavimo pažymoje išvardintas priemonės (pvz., apšiltinto stogo ar perdangos, apšiltintų grindų, pakeistų durų ir langų, įrengto grindų šildymo (kolektoriaus), namo iš visų pusių ir pan.); 31.2. Neteko galios nuo 2023 m. gruodžio 30 d.; 31.3. Kiti Agentūros prašomi būtini dokumentai, jų nuorašai (kopijos) arba informacija, reikalinga įvertinti išlaidų tinkamumą, ir dokumentai, įrodantys, ar pasiekti projekto tikslai.

Aprašo 33 punkte nurodyta, kad, jeigu su išlaidų kompensavimo prašymu pateikti ne visi reikalaujami dokumentai ir (arba) išlaidų kompensavimo prašymas užpildytas netinkamai, nenurodant duomenų, kurių trūkstant Agentūra negali išmokėti kompensacinės išmokos, pareiškėjas per Agentūros nustatytą terminą, ne trumpesnę kaip 7 kalendorinės dienos ir ne ilgesnę kaip 14 kalendorinių dienų, turi pateikti trūkstamus dokumentus ir (ar) patikslinti išlaidų kompensavimo prašymą. Jei per nurodytą terminą išlaidų kompensavimo prašymas nepatikslinamas ar nepateikiami trūkstami dokumentai ir nenurodomos priežastys, kodėl nebuvo galima per nurodytą terminą patikslinti išlaidų kompensavimo prašymo, ar nurodytos priežastys nepripažįstamos svarbiomis, prašymas kompensuoti išlaidas atmetamas.

Agentūra per penkerių metų laikotarpį nuo prašymo kompensuoti išlaidas apmokėjimo dienos turi teisę bet kada atlikti patikras projekto įgyvendinimo vietoje ir prašyti pateikti su projektu veikla susijusius dokumentus. Pareiškėjui nevykdant Tvarcos apraše nustatytų reikalavimų, Agentūra turi teisę iš pareiškėjo pareikalauti grąžinti jam išmokėtą kompensacinę išmoką (Aprašo 37 punktą).

Pareiškėjo teigimu, pastatas po atnaujinimo pasiekė B energetinės klasės lygį, šiluminės energijos poreikis buvo sumažintas daugiau nei 40 proc., todėl buvo pasiektas numatytas projekto tikslas ir tai patvirtina 2025 m. vasario 11 d. Energetinio naudingumo sertifikatas ir APVA 2025 m. kovo 28 d. patikros pažyma Nr. PV3-81-(8.19 E), todėl Sprendimas priimtas neatsižvelgiant į tikrąją projektų rezultatų esmę ir prašomų pateikti dokumentų poreikio būtinybę.

Pareiškėjas teigia, kad Aprašo 24 punktą įpareigoja saugoti dokumentus ne trumpiau kaip penkerius metus nuo kompensacinės išmokos gavimo dienos, bet kadangi ši išmoka nebuvo skirta, teigia, kad nėra logikos, kad šis punktas galėjo būti taikomas sprendžiant dėl išmokos skyrimo.

Su aukščiau nurodytu pareiškėjo vertinimu Komisija nesutinka ir pritaria atsakovės pozicijai, kad Aprašo 24 punkto nuostatos nustato ne tik dokumentų saugojimo terminą, bet ir paties dokumentų turėjimo pareigą nuo išlaidų kompensavimo prašymo teikimo momento. Aprašo 24 punkte imperatyviai įtvirtinta „turėti ir saugoti“. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas Deklaracijos 16 punkte patvirtino, kad jam žinoma, jog „Agentūra per penkerių metų laikotarpį nuo išlaidų kompensavimo prašymo apmokėjimo dienos, turi teisę bet kada atlikti patikras Projekto įgyvendinimo vietoje ir prašyti pateikti su Projektu susijusius dokumentus“. Pareiškėjas 2025 m. vasario 26 d. susirašinėjimo per APVIS sistemą metu nurodė, kad „*Čekių ar sąskaitų neturiu už įsigytas medžiagas nes nemaniau kad man juos pateikti reikės. Kažkaip galvojau kad viso projekto esmė yra pasiekti B klasę ir praeiti sandarumo testą. Ir plius sąskaitas renku tik tų prekių kurioms yra taikoma garantija. O kiek žinau Vatai ir polistiroliui nėra taikomos jokios garantijos po įsigijimo todėl nemačiau prasmės juos kaupti. <...>.*“ (pastaba: čia ir toliau kalba netaisyta). 2025 m. gegužės

5 d. pateikė paaiškinimą nurodydamas, kad „*Esame pateikę kelias sąskaitas <...> tačiau, kaip dabar suprantame deja, ne visos išlaidos buvo pagrįstos sąskaitomis, nes ne visais atvejais galėjome jas gauti, o kitais atvejais jų nesaugojome, nes pagal mūsų tuo metu buvusį supratimą tokio tiesioginio reikalavimo įstatymo akte nebuvo*“

Iš to, kas nurodyta, pažymėtina, kad nėra aišku, kokius dokumentus pareiškėjas galėtų pateikti gavus kompensacinę išmoką ir penkerius metus po to, kai dar iki kompensacijos išmokos gavimo dienos patvirtino, kad tokių dokumentų neturi.

Pareiškėjas taip pat teigia, kad Aprašo 25.1 papunktis nurodo „*tik naudojamų produktų atitiktį deklaracijoms. Klaidinga teigti, jog šio punkto nebuvo laikytasi. Viso bendravimo su APVA metu, konkretūs prašymai nebuvo pateikti VISAS deklaracijas nebuvo išsakyti. Iš APVA gavome rašytinį prašymą pateikti tik langų deklaracijas*“ (pastaba: kalba netaisyta).

Aprašo 25.1 papunktyje nurodytas reikalavimas suponuoja, kad atnaujinimo (modernizavimo) darbams naudojamos medžiagos ar įranga turi atitikti gamintojo eksploatacinių savybių nurodytas deklaracijas būtinas projektui įgyvendinti, ir atitikti šioms medžiagoms ar įrangai eksploatacinių savybių deklaracijoje nurodytas charakteristikas ir standartus. Byloje nėra ginčo, kad pareiškėjas pateikė dvi langų deklaracijas, tačiau, sutiktina su atsakove, kad jos apima tik dalį energetinio naudingumo vertinimo pažymoje nurodytų priemonių, todėl nebuvo galima įvertinti, ar visos panaudotos medžiagos atitiko nustatytus reikalavimus.

Komisija sutinka su atsakovės pozicija, kad svarbu ne tik galutinis projekto tikslas, bet ir tikslo pasiekimui nustatytų sąlygų laikymasis. Tinkamų medžiagų panaudojimas ir jų pagrindimas įsigijimo dokumentais nėra tik formalus reikalavimas, tačiau tai sudėtinė projekto dalis, kurią pareiškėjas, siekdamas finansavimo, įsipareigojo vykdyti. Pažymėtina ir tai, kad Komisijos posėdžio metu pareiškėjas sutiko, jog namo apžiūros metu nėra kitos galimybės įsitikinti, kokios medžiagos yra panaudotos modernizuojant pastatą, kaip tik įsigijimo dokumentai.

Akcentuotina ir tai, kad pasirašydamas Deklaraciją ir susipažinęs su 7 punkte nurodyta informacija, pareiškėjas patvirtino, kad turi „Atnaujinimo (modernizavimo) darbams naudoti medžiagas ir/ar įrangą paženklintus CE ženklų. Prireikus, pateikti dokumentus, patvirtinančius šių medžiagų ar įrangos atitiktį eksploatacinių savybių deklaracijoje nurodytoms charakteristikoms ir standartams“, taigi, pareiškėjui buvo žinoma ir suprantama, kad visos medžiagos, nurodytos energetinio naudingumo vertinimo pažymoje, turi turėti CE ženklą. Nors pareiškėjas teigia, kad APVA jo nepaprašė visų deklaracijų, Komisija su tokiu argumentu nesutinka, nes iš susirašinėjimo APVIS sistemoje su pareiškėju metu matyti, kad pareiškėjo buvo paprašyta pateikti „Energetinio naudingumo vertinimo pažymoje nurodytų medžiagų (sienų, pastogės perdangos, grindų šiltinimo medžiagų, langų), atitinkančių Aprašo 25.1 papunkčio nustatytų reikalavimų, įsigijimą pagrindžiančius dokumentus“. Taigi, akivaizdu, kad buvo prašomi pateikti dokumentai, susiję ne tik su langais, bet ir su kitomis medžiagomis.

Pareiškėjo vertinimu, projekto tikslai buvo įgyvendinti ir pastatas buvo modernizuotas iš D klasės į B, todėl APVA negalėjo atsisakyti tenkinti išlaidų kompensavimo prašymo, nes „nepateikė jokių konkrečių abejonių dėl galimo išlaidų netinkamumo, taip pat nebuvo iškelta abejonių dėl galimo projekto tikslų neįvykdymo“. Komisija su tokiu vertinimu taip pat nesutinka, nes pats pareiškėjas yra atsakingas už prisiimtus įsipareigojimus dėl tinkamo projekto įgyvendinimo ir privalo laikytis Apraše nustatytų reikalavimų (tarp jų ir reikalavimo turėti ir pateikti finansines išlaidas ir atitinkamą ženklinį pagrindžiančius dokumentus). APVA neturi pareigos įrodyti, kad prašomi dokumentai objektyviai būtini išlaidų tinkamumui ir tikslų pasiekimui įrodyti, nes pareiga turėti ir saugoti tokius dokumentus įtvirtinta Aprašo 24, 25.1 33 ir 33.1 punktų nuostatose.

Visos projektus administruojančios institucijos, tarp jų ir atsakovė, priimdamos sprendimus dėl projekto finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų, turi užtikrinti, kad lėšos bus panaudotos taip, kaip numatyta teisės aktų reikalavimuose. Pareiškėjo pareiga – būti atidžiam ir rūpestingam, vykdyti prisiimtus įsipareigojimus ir siekti projekto tikslų įgyvendinimo pagal iš anksto nustatytas ir žinomas sąlygas. Aprašas, kuris nustato kompensacinių išmokų skyrimo sąlygas, yra skelbiamas viešai Teisės aktų registre (www.e-tar.lt), todėl sąlygos ir reikalavimai turėjo būti žinomi pareiškėjui iš anksto. Pareiškėjas, pasirašydamas Deklaraciją, patvirtino, kad susipažino su dokumentų turėjimo ir saugojimo sąlygomis. Pareiškėjui buvo suteikta galimybė pateikti prašomus dokumentus, o tai, kad

jis tokių dokumentų nerinko ir nesaugojo, teisės aktus interpretuoja remdamasis savo samprotavimais, neatleidžia nuo pareigos juos pateikti.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas.

Komisija, įvertinusi nustatytas byloje faktines aplinkybes ir atsižvelgusi į ginčo santykius reglamentuojančių teisės aktų turinį, daro išvadą, kad skundžiamas Sprendimas dėl pareiškėjo Registracijos formos Nr. (duomenys neskelbtini) matavimo atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje administracinių sprendimų priėmimui keliamus reikalavimus. Atsakovė tinkamai taikė teisės normas, išsamiai išnagrinėjo faktines bylos aplinkybes, priėmė teisėtą Sprendimą, kuris yra suprantamas ir aiškus, todėl jo naikinti pareiškėjo skunde nurodytais argumentais Komisija neturi pagrindo. Pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė